

Česká školní inspekce provedla kontrolu přípravy a průběhu závěrečných zkoušek v 10 školách. Nedostatky byly zjištěny ve 2 školách ve stanovení a zveřejnění obsahu zkoušky a ve vedení dokumentace o zkoušce.

5 Spolupráce se zaměstnavateli a profesními svazy

Pro rozvoj středního odborného vzdělávání je nepochybně potřebná spolupráce škol se zaměstnavateli, která nabývá na různé intenzitě v závislosti na oboru vzdělání, potenciální blízkosti vhodného zaměstnavatele a v neposlední řadě na zájmu obou stran o spolupráci. Nejčastější formou spolupráce ve školním roce 2012/2013, kterou uvedlo 87,4 % oborů, byly exkurze u zaměstnavatele. Stáže u zaměstnavatele probíhaly v necelé třetině oborů. Nejvýznamnější formou spolupráce je možnost absolvovat praktické vyučování u zaměstnavatele. Část praktického vyučování je zajištěna u zaměstnavatele u dvou třetin oborů, celé praktické vyučování probíhalo u zaměstnavatele přibližně v desetině oborů.

Se zaměstnavateli spolupracují také učitelé odborných předmětů a učitelé praktického vyučování. Učitelé se v největší míře účastní exkurzí u zaměstnavatelů (83,3 %). Více než polovina učitelů (56 %) se zdokonaluje ve svých oborech absolvováním školení u zaměstnavatelů, necelá třetina učitelů se účastní odborných stáží.

Velký význam má také spolupráce s profesními svazy (Hospodářská komora ČR, Agrární komora ČR apod.). Spolupráci s těmito institucemi má navázanou necelých 60 % oborů. Jedná se zejména o poskytování informací z trhu práce, vzdělávací aktivity (přednášky a semináře) a pořádání soutěží v odborných dovednostech. V menší míře profesní svazy zprostředkovávají spolupráci se zaměstnavateli v regionu a poskytují poradenskou činnost pro žáky a absolventy.

Existují nejrůznější společné projekty škol, profesních svazů, zaměstnavatelů a samostatné iniciativy firem a společností podporující zájem o odborné vzdělávání, zejména o technické obory. Chybí však společná vůle všech zainteresovaných stran a shoda v dalších krocích. V následujících letech bude nutné sladit rozdílné představy zaměstnavatelů a odborných škol o znalostech a dovednostech absolventů. Jedině intenzivnější a efektivnější spolupráce mezi oběma stranami může zlepšit úroveň absolventů a zjednodušit jejich vstup do pracovního života. Potřeba podpory a dalšího prohlubování spolupráce škol, zaměstnavatelů a poboček Úřadu práce ČR s cílem zkvalitnit úroveň odborného vzdělávání je také zmíněna v již výše uvedeném dokumentu MŠMT o opatřeních na podporu odborného vzdělávání.

Jednou z možností, jak ve větší míře propojit školní a praktické prostředí, je kooperativní systém, který je možno definovat jako systematické propojení teoretické výuky ve školách a praktické profesní přípravy ve firmách, čímž je zabezpečena vysoká efektivita vzdělávání. Charakteristickým znakem je získání profesních zkušeností spojené se zprostředkováním znalostí a dovedností. Žák se vzdělává ve stejných podmínkách, v jakých bude později pracovat.

6 Příprava na trh práce

Zatímco před rokem 1989 bylo odborné vzdělávání založené na přípravě pro zaručené a stabilní zaměstnání, po roce 1989 připravuje na nejistý a nestabilní trh práce, což s sebou nese jistá rizika.